

JONG
LEREN

stichting
confessioneel
onderwijs

JL.nu

juni 2023

PERSONEELSBLAD VAN STICHTING JONG LEREN

Hoe goed borg jij? Doe de test!

Impact op leren:

“Het zweet moet op de
juiste rug staan”

De growth mindset
heeft De Reiger te pakken

Borgen voor morgen

Onlangs hebben we, samen met jullie, gevierd dat de Inspectie ons bestuur als 'goed' heeft beoordeeld. Dat betekent dat de Inspectie gezien heeft dat de sturing en de borging van de kwaliteit van het onderwijs op de scholen goed is. Daar zijn we natuurlijk enorm trots op en dat is een resultaat dat we echt met z'n allen hebben bereikt!

Naast de mooie complimenten, onder andere over de sterke professionele leer-cultuur en de ruimte voor ontwikkeling en professionalisering, hebben we ook een aantal aanbevelingen ontvangen. Daar gaan we natuurlijk ons voordeel mee doen. En we hebben de opdracht gekregen ervoor te zorgen dat alle scholen over leer-doelen en een samenhangend aanbod voor burgerschapsonderwijs en sociale compe-tenties beschikken. En dat de scholen dit uitvoeren en monitoren, oftewel borgen!

In dit magazine lees je hoe iedereen binnen Jong Leren vanuit verschillende functies en op verschillende terreinen borgt en hoe we hier - bewust en onbewust - continu mee bezig blijven.

JOHN
MARLIES

Korte berichten

Nieuw logo Antoniussschool

Toen Esther van Dokkum, directeur van De Antoniussschool, tijdens de personeelsdag de kleuren van haar logo niet herkende, wist ze: we hebben een nieuwe nodig. Lekker fris, met herkenbare kleuren. Dit is het resultaat:

Nieuwe schooltenues voor Northwood Primary

De oude schooltenues van De Franciscus in Bennebroek zijn via Stichting Run4schools en met dank aan KLM Wings of Support

terecht gekomen op Northwood Primary in Mitchells Plain, een township nabij Kaapstad, Zuid Afrika.

Vanaf 1 juli online: Jong Leren Jaarverslag 2022

Terugblikkend op 2022 kunnen we constateren dat onze scholen en onze medewerkers volop ingezet hebben op eigentijds onderwijs: betekenisvol leren, bewegend leren en probleemoplossend denken voor onze leerlingen. Ondertussen heeft het afgelopen jaar ons ook uitdagingen gebracht, zoals het organiseren van onderwijs voor nieuwkomers vanwege de oorlog in Oekraïne en het hoofd bieden aan het groeiende lerarentekort. Jong Leren blijft een zeer gezonde stichting met een hoog eigen vermogen. Dit jaar is afgesloten met een positief resultaat van 1 miljoen euro.

Lees verder op www.jl.nu/jaarverslag.

7 vragen aan...

Daisy Wijers

locatieleider en
leerkracht groep 5/6,
Franciscusschool

1. Wat was je eerste (bij)baan?

Toen ik 15 werd, zocht ik samen met een vriendin een bijbaantje. We gingen allebei werken bij Bristol in het centrum van Haarlem. Leuke tijden!

2. Wie was je favoriete leraar en waarom?

Mijn biologieleraar, meneer Van Kampen. Naast biologieleraar was hij ook saxofonist en een van de oprichters van de popgroep Ekseption. Een band die klassieke stukken bewerkte met rockmuziek. Hun eerste single,

Web/apptip van Lisette

Lisette Neijzen is ICT-medewerker bij Stichting Jong Leren. Op deze plek in JL.nu geeft zij iedere keer een interessante of leerzame web- of apptip.

Over borgen gesproken... Veel van onze scholen werken met App Noot Muis, waarmee we digitale geletterdheid integreren in het taalonderwijs. Dit schooljaar hebben we een kwaliteitsslag gemaakt en is de WikiWijs-pagina (waar de lessen verzameld zijn) vernieuwd. Dit geeft handvatten om deze manier van werken te borgen. Vanaf 1 juli 2023 staat de vernieuwde WikiWijs-pagina online. We zullen dit via het intranet publiceren.

IKC De Paradijsvogel wint Korenbattle

Bij de Korenbattle in Haarlem hebben de groepen 4,5,6 van IKC De Paradijsvogel gewonnen. De prijs was een voorstelling van Dieuwertje Blok en Jeroen Kramer op school.

The 5th (een arrangement op Beethovens vijfde symfonie) haalde de 3e plaats in de hitlijsten in 1969. Als we goed hadden gewerkt tijdens zijn les, zette meneer Van Kampen muziek op en maakte hij er een feestje van.

3. Van welk sociaal medium maak je het meest gebruik?
Instagram, Facebook, LinkedIn.

4. Waarvoor mogen we jou wakker maken?
Knuffels van mijn dochters. Dat zijn de lekkerste en liefste knuffels.

5. Waar haal jij je inspiratie vandaan?
Uit de leerlingen. Het zien van de inzet, nieuwsgierigheid en het enthousiasme van de leerlingen motiveert mij om mijn lesmethodes en benaderingen altijd te willen verbeteren of aanpassen. Maar ook een goede

samenwerking met collega's en het sparren/uitwisselen van ideeën is voor mij waardevol.

6. Welke onderwijsinnovatie verrast jou?
De leerstrategieën actief leren en het stimuleren van de samenwerking past bij mij. In plaats van alleen luisteren naar de leerkracht, worden leerlingen aangemoedigd om actief deel te nemen aan hun leerproces door samen te werken. Ik laat leerlingen graag deel uitmaken van hun eigen leerproces en leer ze verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen werk.

7. Wat weten veel mensen niet van jou?
Dat ik een enorme bril met jampotglazen heb, maar altijd lenzen draag :-)

Zaina Mohamed

directeur
Bornwaterschool (Stopoz)

Even Appen met

Vind je de fusieplannen van Stopoz en Jong Leren spannend?

Nee. De route erheen is heel concreet; iedereen kan meedenken en er is veel ruimte voor vragen. De Routekaart maakt het heel duidelijk, zowel op bestuurs- als op schoolniveau.

Je bent actief in een Meedenkersgroep die signalen aan de bestuurders afgeeft; loopt dat goed?

Jazeker, ik ben heel actief in deze Meedenkersgroep. Het is best intensief, maar ook belangrijk en nodig. We hebben niet alleen een rol richting onze eigen scholen, we hebben ook contact met onze RvT en GMR.

Waar kijk je naar uit?

Ik zie het als een kans om samen te werken met nog meer directeuren, met ieder een eigen visie. Ik denk echt dat we van elkaar kunnen leren en elkaar versterken. We kunnen beide heel wat halen en brengen aan kennis en ervaring.

Heb je ook twijfels bij het geplande samenwerkingsbestuur?

Geen twijfels. Wel ben ik benieuwd hoe we constructief kunnen blijven vergaderen. Nu zijn we met een klein clubje. Hoe gaan we met een grotere groep directeuren in verbinding blijven?

Het team door de leerkuil

De growth mindset heeft De Reiger te pakken

“Juf, het is niet erg dat ik een fout maak. Dan ben ik toch aan het leren?”

Op De Reiger in Lisserbroek is deze uitspraak heel gewoon. Daar spreken de leerlingen en het hele team ‘groeitaal’. Hoe deze ontwikkeling in het team is geworteld, vertellen leerkracht **Marjo Warmerdam, leerkracht-ondersteuner **Anne Melchior** en interim-directeur **Marloes Spielman**.**

De kinderen op De Reiger zijn over het algemeen heel gemotiveerd om te leren. Toch hoorden de leerkrachten hen een jaar of vijf geleden ook regelmatig ‘dat kan ik niet’ zeggen. Bovendien zagen ze kinderen die bang waren om fouten te maken. “Als leerkracht ben ik niet opgeleid om kinderen hierin te begeleiden”, vertelt Marjo. “Daarom zijn we ons erin gaan verdiepen, om onze eigen kennis te vergroten.”

Van inspiratie naar motivatie

Het traject van oriëntatie op ‘growth mindset’ tot borging van de aanpak heeft

op De Reiger dus ongeveer vijf jaar geduurd. Inmiddels is de groeitaal verankerd in de school, omdat het hele team overtuigd is van het nut en

het effect op de kinderen. Het succes van het ontwikkeltraject is deels bepaald door het enthousiasme van de werkgroep. Ook al waren er in de eerste twee jaren nog geen kant-en-klare materialen beschikbaar, toch ging een aantal leerkrachten met bronnen aan de slag om zelf lessen te ontwerpen. Iedere collega heeft een eigen

inspiratiebron. Voor Marjo was dat een **filmpje over het waargebeurde verhaal van een groep jongens in Thailand** die een voetbalteam wilden vormen in een klein drijvend dorp. Dankzij doorzettingsvermogen en hun winnende mindset bereikten zij hun doel. Voor Anne was het de presentatie op een Jong Leren-studiedag door de coach van het Nederlands hockeyteam. “Hij vertelde hoe je kunt oefenen waar je goed in bent, in plaats van alleen te trainen wat

“Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan!”

je nog niet kunt.” Het team van De Reiger is gaan uitproberen en onderzoeken tot ze Platform Mindset ontdekten. Dit platform bood ondersteuning met materialen en trainingen die hebben geleid tot borging van de aanpak.

Groeitaal inslijpen

Tijdens vier studiedagen in twee jaar is het team aangehaakt. Een belangrijk onderdeel van de growth mindset is de theorie van de leerkuil. Gedurende het ontwikkeltraject hebben de leerkrachten zelf ook ervaren dat ze in de leerkuil zaten. Anne geeft een voorbeeld: “Toen het nog een beetje vaag was, hadden we de ‘uitspraak van de week’ op het whitebord in de teamkamer. Daar stond bijvoorbeeld: vraag niet ‘begrijp je me?’

maar vraag ‘heb ik het je goed uitgelegd?’. Ook hadden we een poster met voorbeeldzinnen, die we gebruikten tot de groeitaal ingeslepen was. We moesten zelf positieve ervaringen hebben en die vieren. Gelukkig is inmiddels iedereen uit de leerkuil en zijn we allemaal overtuigd van het nut van de growth mindset voor onze leerlingen”.

Borging en onderhoud

Inmiddels is de werkgroep een ‘slappend leerteam’. Alle afspraken zijn vastgelegd in een korte kwaliteitskaart. Je kunt erop terugrijpen als je even denkt ‘hoe zat het ook alweer?’. Interim-directeur Marloes Spielman heeft weinig hoeven doen om dit thema actueel te houden. “Het team gaat er zelf mee verder door op studiedagen en bouwvergaderingen opfrissers te doen.” Via de briefing van de directie komt af en toe informatie en het Platform Mindset stuurt mails ter inspiratie. Nieuwe collega’s kunnen zich inlezen

met de kwaliteitskaart en het methodemateriaal van Platform Mindset. Ze kunnen bij het leerteam terecht voor vragen en hulp. Zo zorgt het team van De Reiger dat de growth mindset geborgd blijft in hun pedagogische aanpak.

Growth mindset in de dagelijkse praktijk

De borging van de growth mindset zit niet alleen in afspraken en protocollen.

Des te meer herken je het in de gesprekken tussen leerlingen en met leerkrachten. In elke groep wordt groeitaal gesproken. Leerlingen verbeteren elkaar en geven elkaar feedback op het proces. Je hoort ‘ik begrijp het niet want ...’ waaruit blijkt dat kinderen zelf hebben nagedacht wat ze wel beheersen en waar ze hulp bij nodig hebben om verder te komen. “We proberen kinderen te leren dat fouten maken moet. Ik zeg altijd: ‘fouten, daar ben ik dol op’ en als ik de poster van de leerkuil er weer bij pak dan denken kinderen weleens ‘daar gaat ze weer’. Maar het helpt ze beseffen dat leren een proces is,” vertelt Marjo. Anne vult aan: “Leerlingen horen van hun juf of meester niet alleen maar ‘goed gedaan’, maar er komt inhoudelijke feedback achteraan. Je hoort kinderen zelf zeggen ‘oh dit is moeilijk, wat leuk’. En in elk klaslokaal hangen

posters en materialen waar de leerkrachten naar verwijzen.”

Het is duidelijk dat de leerlingen op De Reiger ervan overtuigd zijn dat je van proberen kunt leren en dat het voor hen normaal is dat je fouten kunt maken.

Bekijk het inspirerende filmpje van de jongens uit Thailand:

Thomas Adamse, Lucas Schultz en Daniël Valadan zijn ICT-stagaires. Ze zijn dit voorjaar op een aantal scholen aan de slag gegaan met de 3D-printers, Beebots in de groepen 1-2 en waar mogelijk met de ICT-leskisten. Zo zag hun 'werkweek' eruit!

Maandag

De Digitale Leaders van De Kameleon in Zwanenburg staan met Thomas op de foto. Deze leaders hebben net hun printer-diploma behaald.

Dinsdag

Vandaag werken we met de Beebots. Groep 1, 1/2 en 3 zijn altijd erg enthousiast over de Beebots. Lucas geeft uitleg.

Woensdag

Groep 4 op Jong Geleerd werkt met TinkerCAD aan een sleutelhanger voor vaderdag.

Donderdag

Vandaag is groep 3 aan de beurt met TinkerCAD. Daniël houdt de boel in de gaten.

Vrijdag

Deze kisten gaan gebruikt worden voor de 3D-printers. Ze komen op alle scholen te staan, zodat de 3D-printers veilig staan.

Dit was mijn week

't Venne borgt kwaliteit met de Kwaliteitsbieb

Mick Mesman (leerkracht groep 5) en **Lisa Holthuijsen** (leerkracht groep 7) werken voor het vierde schooljaar op 't Venne in Nieuw-Vennep. Allebei houden ze ervan de schooldag dynamisch te organiseren. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de inzet van ICT- en rekenmaterialen, bewegend leren en afwisselende werkvormen. Om de kwaliteit van de lessen te waarborgen en daarnaast het eigenaarschap van de leerkrachten in acht te nemen, werken ze op 't Venne sinds dit schooljaar met een Kwaliteitsbieb.

"Ruim een jaar geleden zijn wij onder leiding van de directeur, Lisa ter Veen – Kokkelkoren, begonnen met het borgen van ons onderwijs in kwaliteitskaarten", begint Mick. "Lisa heeft zich laten inspireren door het boek 'En wat als we nu weer eens gewoon gingen lesgeven?' van Eva Naaijken en Martin Bootsma. De kwaliteitskaarten horen bij deze zogeheten kwaliteitsaanpak. Collega's hebben de door het MT goedgekeurde kwaliteitskaarten gedocumenteerd in een online Kwaliteitsbieb."

Verantwoordelijkheid kwaliteitskaart

In deze Kwaliteitsbieb zijn nu verschillende kwaliteitskaarten te vinden. Lisa: "Bijvoorbeeld een kwaliteitskaart rekenen en een kwaliteitskaart digitale geletterdheid. In team- en bouwvergaderingen komen de kwaliteitskaarten regelmatig aan bod. De maker van de kwaliteitskaart is verantwoordelijk voor het uitvoeren en moet regelmatig de kwaliteitskaart met het team bespreken. Hij of zij is namelijk de expert op dat gebied. Regelmatig houden we de inhoud van een kwaliteitskaart opnieuw tegen het licht. Het is tenslotte een werkdocument. Is het nodig een kwaliteitskaart aan te passen, dan wordt dit teambreed gedeeld."

Volledig, maar beknopt en toegankelijk

De kwaliteitskaarten zorgen ervoor dat de gemaakte afspraken op 't Venne worden uitgevoerd. "Zo kunnen wij kwalitatief goed onderwijs blijven bieden en weten nieuwe leerkrachten precies wat er van hen verwacht wordt", vertelt Mick. "Het gebruik van kwaliteitskaarten komt tevens de zelfstandigheid van het team ten goede", vult Lisa aan. "Als je een vraag hebt, of even vastloopt dan kun je eerst de kwaliteitskaarten doorlezen, voordat je een collega aanschiet. Heb je toch nog een vraag, dan kunnen de collega's uiteraard altijd bij elkaar terecht. Want niet alle vragen en onderwerpen kunnen een plek krijgen op een kwaliteitskaart. De kwaliteitskaart moet tenslotte volledig, beknopt, overzichtelijk en toegankelijk blijven."

Gebruiken van expertise Mick is de ICT'er van 't Venne en hij volgt momenteel de opleiding tot expert digitale geletterdheid. Hierdoor is hij de aangewezen persoon voor het schrijven van de kwaliteitskaart gericht op digitale geletterdheid. Lisa is rekenspecialist en hoopt eind mei de opleiding tot rekencoördinator succesvol af te ronden. Zij geeft dan ook de kwaliteitskaart gericht op het rekenonderwijs vorm. Een tip van Mick en Lisa is om bij het maken van de kwaliteitskaart het gezamenlijke doel voor ogen te houden: het verzorgen van goed onderwijs waarbij de leerkracht ertoe doet.

“Bewegen verhoogt executieve vaardigheden en concentratie ...
... en zelf doen we natuurlijk mee met de energizers”

Bewegend leren is al op een groot aantal scholen onderdeel van het onderwijs. Niet omdat het in de Strategische Beleidsagenda 2020-2024 staat, maar vooral omdat het veel kan brengen voor leerlingen (en leerkrachten). Lars Reijnders, leerkracht van groep 6 op de Jacobaschool in Heemstede, vertelt waarom.

Lars was er al tijdens zijn studie mee bezig: bewegend leren. Zijn scriptie ging zelfs over de inzet van bewegend leren bij het aanleren van het metriek stelsel. “Toen ik me bewust werd welke invloed bewegen op ons leven heeft, besepte ik dat ik in de klas het verschil kan maken. Als leerkracht zeg je namelijk altijd: ‘Ga zitten’. Uit onderzoek blijkt echter dat kinderen die op jonge leeftijd leren bewegen, later minder eenzaam zijn. We kennen ook vast de mantra’s van Erik Scherder wel: ‘Zitten is het nieuwe roken’ en ‘Beweeg ten minste een half uur per dag’. Voor kinderen geldt zelfs 1 uur per dag.”

Geluksgevoel

Een stukje theorie. “Plannen, organiseren en concentreren gaat gemakkelijker als je beweegt; dit heeft te maken met verhoogde ademhaling en daardoor meer zuurstof in je hersenen.

Bewegen zorgt ook voor endorfine, ofwel een geluksgevoel.” Lars merkt op school regelmatig het positieve effect: “Mijn leerling Ferran zei: ‘Het is fijn om je even los te schudden als je lang hebt stilgezeten’. Soms hebben leerlingen niet eens door dat ze een half uur hebben gerekend tijdens een spel op het schoolplein. Bewegen verhoogt namelijk de taakgerichtheid van leerlingen.”

Energizers

“Een energizer hoeft geen druk spel te zijn. Dat kan een dansje zijn, maar ook even bij elkaar op de rug tikken. Afwisseling is juist goed. Als vuistregel gebruik ik dat je om het half uur vijf minuten moet bewegen. Het werkt goed om je leerlingen eigenaar te maken, op voorwaarde dat ze goed meedoen en goed werken. Een energizersrad werkt altijd. Maak het onderdeel van je dagprogramma. En zelf doe je natuurlijk mee met de energizer!”, aldus Lars.

Bewegen tijdens het leren

“Wandel- of propjesdictees, weekendverhalen wandelend laten vertellen, of het Zweeds loopspel zijn bekende voorbeelden van

bewegen tijdens het leren. De kern is dat je meer betrokken bent bij je leerproces en je iets daardoor beter en langer onthoudt.”

Bewegen om te leren

Deze manier van leren vraagt volgens Lars om een aantal randvoorwaarden. “Beweging ondersteunt het geleerde. Dat werkt het beste wanneer je beweging inzet bij vaste volgordes. Denk aan klanken, lettergrepen, optellen/afrekken, vormen/kleuren/cijfers/letters en tafels. Ook ritme en rijmpjes helpen bij het leerproces. Om dit

BEWEGEND LEREN OP DRIE NIVEAUS

1. Bewegen **tussen** het leren (energizers)
2. Bewegen **tijdens** het leren
3. Bewegen **om** te leren

mogelijk te maken heb je wel de juiste omgeving en ruimte nodig. Je hebt ook regels nodig en natuurlijk je leerdoel. Deze manier van leren is goed bruikbaar om te differentiëren, zodat iedere leerling op zijn/haar eigen niveau beweegt en daardoor leert.”

Dynamische Schooldag

Een aantal scholen van Jong Leren doet mee met het project Dynamische Schooldag waarbij verschillende manieren van bewegend leren worden besproken en uitgevoerd. Hierbij wordt uiteraard ook gekeken of er voldoende bruikbaar en ondersteunend materiaal beschikbaar is. “Bewegend leren is volgens mij essentieel en kan het leren ondersteunen”, sluit Lars af. “Bewegen is niet een doel an sich, maar vooral een toegankelijk middel om opbrengstgericht te leren.”

Borging

Bewegend leren op de Jacobaschool is standaard in het lesprogramma geïntegreerd. Collega's wisselen hiervoor ideeën en activiteiten uit en inspireren elkaar op deze manier. In bouw- en teamvergaderingen komt het onderwerp regelmatig terug.

Miranda Walkier, gedragspecialist De Reiger:

“Laatst ben ik naar het congres Bewegend Leren van Onderwijswereld geweest. Daar sprak Erik Scherder. Hij vertelde over het brein en de bewegelijkheid van kinderen met ADHD. Eén van de executieve functies van het brein is remming. Dat is een cruciale factor die invloed heeft op je gedrag en op je cognitie. Je onthoudt datgene wat je belangrijk vindt. Kinderen met ADHD hebben daar meer moeite mee omdat hun ‘filter’ het niet zo goed doet. Als alles even interessant wordt, dan kun je geen aandacht geven. Je moet remmen om te filteren en aandacht te geven.

Door te bewegen verbeter je die remming en hebben kinderen meer aandacht, meer concentratie. Doordat ze beter kunnen filteren, hebben ze ook meer controle op impulsief gedrag. Ik vond dat heel leerzaam, omdat ik vaak tegen kinderen met ADHD in de klas heb gezegd dat spulletjes uit de handen moeten of dat ze stil moeten zitten op hun stoel. Nu weet ik dat het brein de beweging inzet om te kunnen focussen en impulsief gedrag juist minder wordt. Bewegen is voor kinderen met ADHD iets nuttigs van het brein. Je kunt het dus het beste laten gebeuren.”

*“Laat
kinderen
met ADHD
bewegen”*

Borgen voor morgen

*Wat werken ze toch hard op al die scholen van Jong Leren!
Wat doen we het met z'n allen toch onwijs goed!
Zo, dát wilde ik eens gezegd hebben. Mooi om te zien dat dit ook door de 'externe thermometer', de Onderwijsinspectie zo u wilt, gezien wordt! Hulde voor u allen dus.*

Al dat harde werken aan opbrengsten, implementeren van, onderzoeken, kijken naar, praten over, enzovoorts vraagt van ons allen nog een belangrijke vaardigheid: borgen!

Iets waarvan ik, als ik naar mezelf kijk, eigenlijk een klein hekelkje heb. De fases voorafgaand aan het borgen vind ik super. Lekker brainstormen, met mooie onderbouwde of minder onderbouwde ideeën komen, erop los experimenteren en dan ook weleens stralend falen. Ik hou d'r van!

Dat borgen, het echt vastleggen, daar neem ik te weinig de tijd voor. Ik zie de noodzaak, zeker als je kijkt naar een doorgaande lijn op onze scholen. Borgen van afspraken en routines is belangrijk in het onderwijs.

Van onze minister, nee ik laat mij niet verleiden om hier iets over zijn karakter te zeggen, heb ik begrepen dat het borgen in de breedste zin van het woord beleid wordt. Hebben jullie het ook gelezen? We moeten onze nieuwe collega's gaan borgen, we moeten ze vastleggen met een vast contract! Als we dat doen, vliegen de resultaten van onze leerlingen omhoog, stijgen we tot ongekende hoogte op welke PISA-lijst dan ook.

Het lijkt, nee bovenstaand stukje is licht cynisch, maar ergens heeft hij gelijk. Willen we nieuwe collega's binnenhouden, borgen zo gezegd, dan moeten we ze de ruimte geven om te dromen, te durven en te doen. En laten wij dan zorgen dat we hun ideeën en henzelf borgen. Borgen voor morgen!

Ik wens u allen een fijne, geborgen vakantie!

Kees Kloost

BORGEN VOOR MORGEN

Waarom is borgen eigenlijk zo belangrijk? Met een goede borging veranker je een (nieuwe) werkwijze, waardoor het resultaat van de verandering blijvend is. Borgen gaat verder dan afspraken en werkwijzen op papier zetten: het gaat om het 'doorleven' en regelmatig met elkaar evalueren van waar we mee bezig zijn.

Wat is borgen en hoe doen wij dat?

Met (kwaliteits)borging bedoelen we het geheel van maatregelen, beleid en best practices dat nodig is om te voldoen aan belangrijke doelstellingen op het vlak van kwaliteit en regelgeving. Plannen, implementeren en corrigeren zijn werkzaamheden die deel uitmaken van het proces dat kwaliteitsborging heet.

Bij Jong Leren gaan we uit van het Plan-Do-Study-Act (PDSA) model, gebaseerd op de Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus. Dit model is beschreven in het document 'Jong Leren Visie op onderwijs en kwaliteitsbeleid' en heeft een cyclisch karakter:

PLAN Op basis van data-analyse van bijvoorbeeld (zelf)evaluaties, toetsresultaten, audits, inspectie-oordelen en tevredenheidspeilingen, aangevuld met dialoog, evalueren we ons onderwijs.

DO Op basis van de oorzaken van successen of minder goede resultaten, komen we tot nieuwe doelen die we SMART (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden) maken.

STUDY In werkgroepen doen we (praktijk)onderzoek naar mogelijkheden om tot deze nieuwe doelen te komen.

ACT We maken afspraken over de verbeteracties en de uitvoering daarvan. Het periodiek evalueren is weer het startpunt voor een volgende cyclus.

Check op borging

De uitdaging bij het borgen van afspraken is om deze 'van het papier' te krijgen. Het bestuur van Jong Leren stuurt daarom niet alleen op feiten en cijfers. Veel afspraken in het onderwijs zijn immer niet meetbaar. Ze hechten er belang aan om te ervaren of de resultaten of veranderingen merkbaar of voelbaar zijn. Een informeel schoolbezoek is daarom een waardevolle aanvulling op een jaarlijkse (zelf)evaluatie.

Inspirerende praktijkvoorbeelden

Deze editie van JL.nu staat vol unieke voorbeelden van hoe we binnen Jong Leren borgen. Dat leerlingen ons daarbij ook goed bij de les houden, blijkt wel uit de inzichten die gedragsspecialisten op pagina 11 beschrijven.

Op pagina 12 en 13 lees je over het traject Impact op leren dat De Antoniussschool is ingegaan met 1801 Onderwijsadvies. Hiermee hopen ze de impact op leren blijvend te verhogen. Esther en Tanja vertellen eerlijk dat dat niet vanzelf gaat. Onderwijsadviseur Niek Peereboom deelt zijn ideeën over hoe je als medewerker in het onderwijs kunt omgaan met vernieuwingen.

HOE DOE JIJ HET QUA BORGEN?

DOORLOOP HET DIAGRAM OP PAGINA 14-15
EN KOM ERACHTER!

HOE GAAN KINDEREN OM MET VERANDERINGEN EN WAT KUNNEN WIJ DAARVAN LEREN?

4 gedragsspecialisten van Jong Leren delen hun inzichten

Christy van Dijken, De Brug, Jong Geleerd en St. Franciscus:

“Kinderen gaan over het algemeen anders om met veranderingen dan volwassenen. Zij hebben kwaliteiten waar wij veel van kunnen leren:

- *kinderen benaderen een ander, of een verandering vaak zonder vaste overtuigingen of vastgezette denkbeelden*
- *kinderen zijn ontvankelijker voor vernieuwingen*
- *kinderen zijn van nature nieuwsgierig en kijken met verwondering naar iets nieuws*
- *kinderen kunnen goed out of the box denken en gaan vaak creatief met veranderingen om*
- *kinderen kunnen teleurstellingen makkelijker loslaten*
- *kinderen zetten zich vaak belangeloos en vol energie in voor iets nieuws*
- *kinderen vellen minder snel een oordeel.”*

Willine de Korte, IKC Triade:

“Eerlijk gezegd zie ik vooral veel overeenkomsten tussen hoe kinderen en volwassenen omgaan met vernieuwingen en veranderingen. Bij beide groepen zie ik een grote behoefte aan uitleg van het nut van de verandering, of vernieuwing. Daarna pas volgt de motivatie om de verandering/vernieuwing te accepteren. Zowel kinderen als volwassenen hebben baat bij het tijdig aankondigen van een verandering en we hebben allemaal behoefte aan uitleg: wat gaat er veranderen? Ik zou graag zeggen dat kinderen altijd zo ongedwongen en onbezonnen in het diepe kunnen duiken, maar ik merk dit tegenwoordig voor het merendeel van de kinderen niet zo vanzelfsprekend is. Natuurlijk zijn kinderen meer dan volwassenen gericht op het exploreren van hun omgeving en leren veel door trial-and-error. Maar het loslaten van het vertrouwde en het omarmen van iets nieuws is voor veel kinderen ook heel spannend. Zeker voor leerlingen die bijvoorbeeld een moeilijke thuissituatie hebben.”

Nelleke Kapitein, Het Mozaïek:

“Bij het coachen leer ik vooral van kinderen dat ze durven zeggen waarin willen groeien. Ze willen veranderen en kunnen dit vaak ook in korte tijd. Toch denk ik daar soms weleens te makkelijk over. Zo was ik gewend om in de vakanties de tafelgroepjes anders in te delen, zodat ze na de vakantie in een fris nieuw groepje starten. Sommige kinderen bleken daar moeite mee te hebben. Hun veilige plek leek opeens verdwenen. Het vinden van een nieuwe veilige plek kost tijd. Daar houd ik nu meer rekening mee door in de laatste week voor de vakantie groepjes te wisselen. Iedereen kan dan alvast even wennen aan de nieuwe situatie.”

Mary Botermans, De Ark:

- *Om nieuwe dingen in je leven toe te laten, moet je soms eerst oude dingen loslaten.*
- *Als je denkt dat alles tegenzit, denk dan opnieuw.*
- *Blijf niet hangen in het verleden. Dat is voorbij. Raak niet gestrest van de toekomst. Zover is het nog niet. Leef in het heden en geniet.*
- *De kracht van NOG: Ik kan het NOG niet, het lukt mij NOG niet, het is NOG moeilijk.*
- *Ieder kind is uniek en ieder gedrag heeft een positieve intentie.”*

Onderwijsadviseur Niek Peereboom:

“IK ZEG WELEENS:

het zweet moet op
de juiste rug staan.
En dat is niet de rug
van de leerkracht.”

Niek Peereboom, voormalig leerkracht basisonderwijs, werkt nu als onderwijsadviseur bij 1801 Onderwijsadvies. In die rol traint en coacht hij leerkrachten en teams. Een onderwerp waar Niek zich regelmatig mee bezighoudt is instructie op basis van het EDI-model. Daarnaast verzorgt hij het traject ‘Impact op leren’, zoals bij Jong Leren op de Antoniuschool.

De laatste jaren heeft veel onderzoek plaatsgevonden: met welke dingen kan een leerkracht positieve impact hebben op het leren? Niek neemt teams mee in verworven inzichten en helpt ze bij het aanpassen van hun werkwijzen.

Leerkrachten zeggen vaak: er móet al zoveel. Hoe kijk jij daar tegenaan?

“Leerkrachten benoemen vaak dat gevoel. Maar het is goed om kritisch te kijken: is het echt zo? Het gaat om prioriteiten stellen. De controlerende leerkracht, die bijvoorbeeld álle schriften nakijkt, werkt heel hard. Maar heeft dat het gewenste effect op het leren? Het zweet mag best bij de leerlingen op de rug staan, in plaats van bij de leerkracht. Als je het leerlingen meer zelf laat doen, werk je bovendien aan hun autonomie.

Ik zie ook regelmatig ‘doel’ en ‘middel’ door elkaar lopen. Het ‘stoplicht’ vanuit GIP is daarvan een voorbeeld. Het is een middel om kinderen te leren omgaan met uitgestelde aandacht en zelfstandig werken. Als jouw leerlingen dat al kunnen, stop dan met het gebruik ervan.”

Hoe maak je als team keuzes in wat je wel en niet doet?

“Dan denk ik aan de ‘Golden Circle’ van Simon Sinek, waarbij de ‘why, how en what’ centraal staan. Vaak gaat de werkvloer voorbij aan de why, die altijd eerst komt. Dus denk bij iets nieuws, zoals Snappet vóóordat je tablets aanschaft: waarom willen we dit? Wil je autonomie, eigenaarschap, zelfvertrouwen verhogen: dán past het waarschijnlijk. Deze denkwijze bespaart je veel tijd en moeite. Als je weet waarom je ergens voor kiest, hak je makkelijker knopen door.”

Leerkrachten, IB en directie hebben daarin elk hun eigen rol. Hoe zie jij dat?

“Leerkrachten hebben primair hun eigen groep. Directie en IB zien vaak als eerste wat er schoolbreed beter kan. Het is dan de kunst om met leerkrachten te kijken: wat doe je allemaal al, wat gaat er goed? En waar valt nog winst te behalen? We proberen leerkrachten ook van elkaar te laten leren: kijk bij elkaar. Het helpt enorm als leerkrachten zélf een ‘growth mindset’ hebben, openstaan om te leren.”

Met welk advies kunnen leerkrachten morgen aan de slag?

“Geef korte instructies waarbij je de leerling actief betreft. Hierdoor heb je goed zicht op wie het lesdoel beheerst. Dat klinkt misschien als een open deur, maar langdurige instructies waarbij de leerkracht continu aan het woord is, komen nog veel voor. Geef niet alleen kinderen de beurt die hun vinger opsteken, maar werk met beurtstokjes en wisbordjes. Of laat leerlingen elkaar een opdracht uitleggen, of samen iets oplossen. Let daarbij vooral op het proces. Probeer het en vraag je collega’s wat zij doen om leerlingen actief te betrekken. Als je merkt dat het werkt – en dat dóet het – is dat een enorme stimulans om daarmee door te gaan en het nieuwe gedrag te borgen.”

STAP VOOR STAP MEER IMPACT OP LEREN

Op de Antoniuschool weten ze heus wel hoe het EDI-model werkt. En dat een doorgaande lijn belangrijk is voor leerlingen én leerkrachten, daarvan hoeft je het team niet te overtuigen. Toch is in de coronaperiode wat kennis en afstemming weggezakt. “We doen veel goed, maar de resultaten kunnen beter en ook de methodes kunnen een opfrisbeurt gebruiken. Het leek me goed dit allemaal in één keer duurzaam met elkaar op te pakken via het traject Impact op leren”, begint directeur Esther van Dokkum.

Met Impact op leren ontstaat meer focus op de ‘why’, waarom doen we de dingen die we doen en hoe kunnen we meer impact hebben op het leren? Kortom, alle neuzen dezelfde kant op en kansen grijpen om van elkaar te leren. Niek Peereboom komt regelmatig naar de Antoniuschool om het team op weg te helpen. “Doordat het traject is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek, weet je dat de veranderingen zullen werken in de praktijk”, zegt Esther stellig. Toch gaat veranderen minder snel dan ze had gehoopt.

“Dat veranderen niet vanzelf gaat, mag ook gezegd worden!”

Impactteam

Tanja van Oel is leerkracht en zit in het impactteam dat speciaal voor dit traject is samengesteld. Het is een afspiegeling van het team, maar zonder de directeur. Volgens 1801 zorgt dat voor meer draagvlak. “Na 22 jaar op een andere school, ben ik dit schooljaar hier begonnen. Als lid van het impactteam heb ik mijn collega’s goed leren kennen. Vanuit mijn vorige baan heb ik veel ervaring met EDI. Toch voelde ik me in het impactteam niet direct in de positie om die kennis te delen. Ik ben geen betweter. In de huidige vorm blijkt ons impactteam helaas niet effectief genoeg. Een leerpunt voor iedereen. In overleg met 1801 kiezen we een andere samenstelling om wél in beweging te komen.”

Juiste werkwijze borgen

Esther hoopt door steeds bij te schaven, dat collega’s elkaar meer gaan zien én van elkaar gaan leren. Hoe spannend dat ook is. “Om te veranderen en af te stemmen, moet je je kwetsbaar opstellen. Erkennen dat een ander iets misschien beter onder de knie heeft, maar ook laten zien waar je zelf goed in bent. Voor mij betekent het nu bewust een stap terug doen, mijn wensen bijstellen. We gaan de stappen intensiever, maar kleiner maken. Door nu eerst op EDI en klassenbezoeken te focussen en de juiste werkwijze te borgen. Daarná kijken we hoe we via deze weg met nieuwe methodes aan de slag kunnen.”

Met zijn allen in de leerkuil

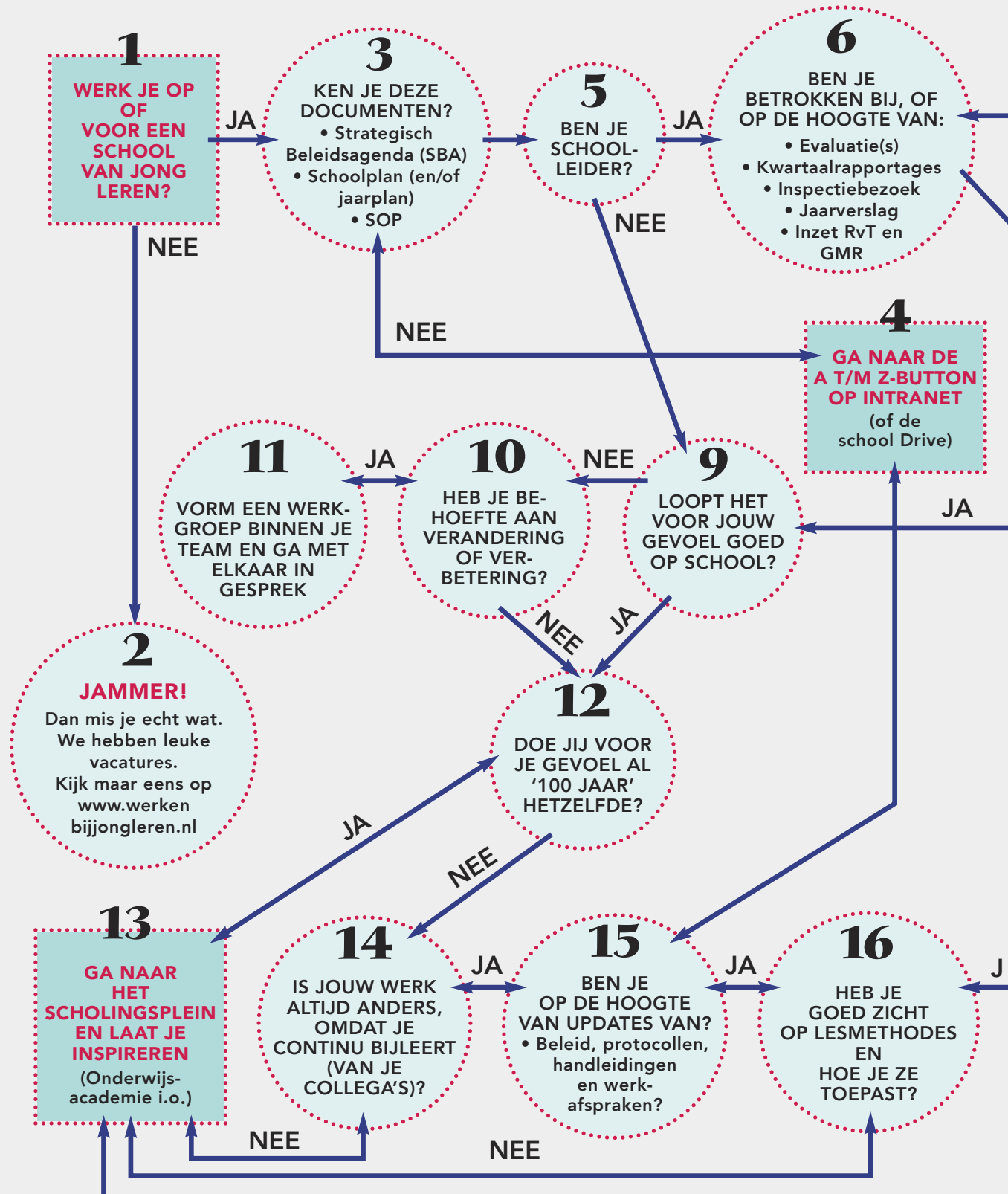
De verschillen tussen teamleden zijn voor Esther een aandachtspunt. “Het is net een klas”, grapt ze. “De een heeft meer uitdaging nodig, de ander vindt het prettig om aan de hand genomen te worden. Tanja weet bijvoorbeeld al veel van EDI en wil verder ontwikkelen. Een stagnatie in het proces is een risico. Gelukkig kan ze haar kennis Jong Leren breed uitbreiden.” Tanja is trouwens nog niet uitgeleerd bij De Antoniuschool. “Als de IB’er mij vraagt een OPP te schrijven, is dat voor mij juist weer spannend. Iedereen zit weleens in de leerkuil. Het is de kunst om samen, stap voor stap, meer impact op leren te realiseren.”

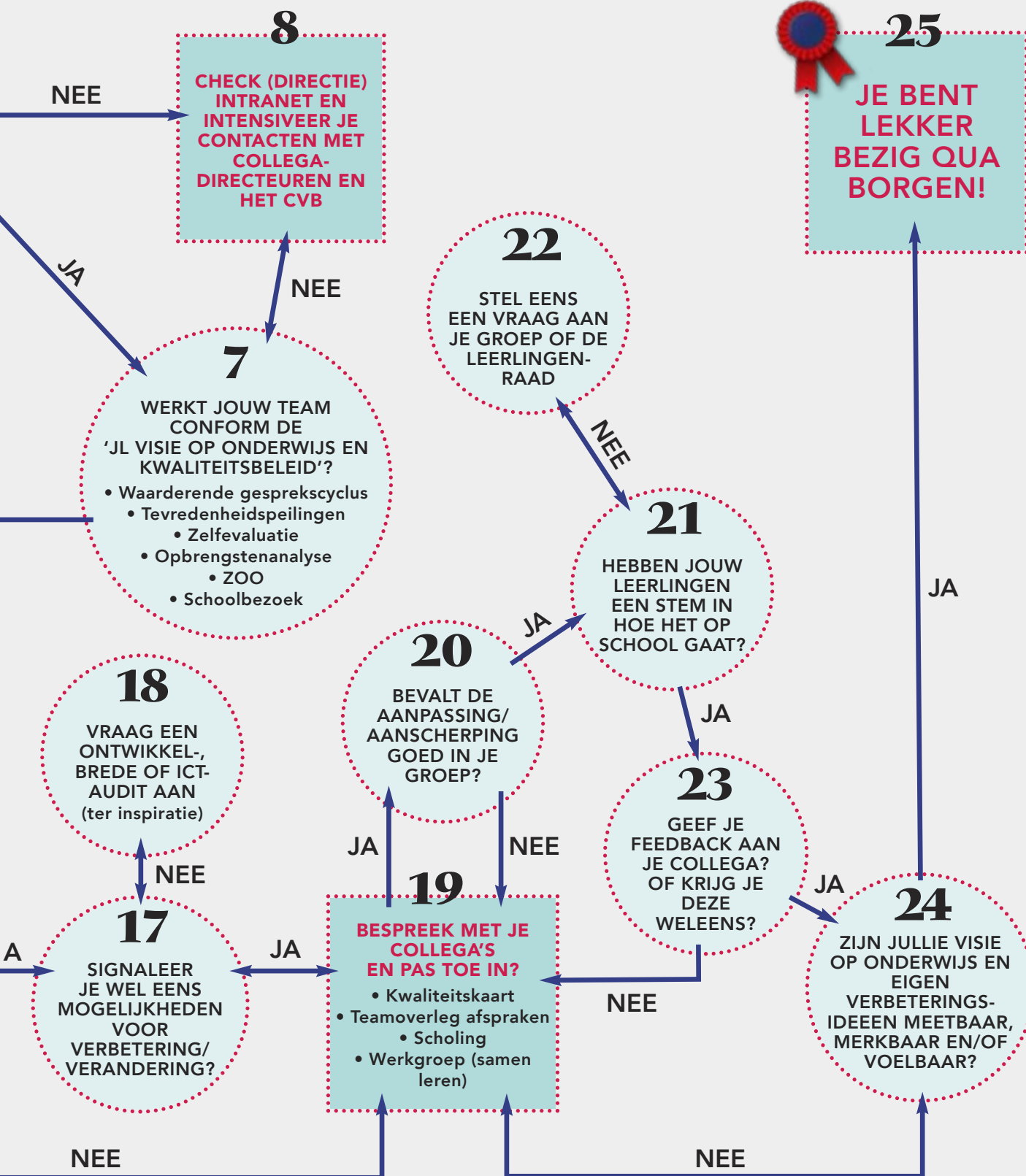
HOE DOE JIJ HET QUA 'BORGEN'?

Ken jij alle documenten die ons binnen Jong Leren helpen om kwaliteit te borgen? Heb je goed zicht op lesmethodes en hoe je ze toepast?

Volg de stappen in het diagram en kom meer te weten over jouw borggedrag!

KWALITEIT BORGEN

Hoe doen we dat als we goed willen opleiden en begeleiden?

4 collega's reageren op 5 stellingen rond dit onderwerp

Samen leren

STELLING 1: De school zorgt voor kwaliteit, het stafkantoor voor borging.

Thijs Thissen, stagecoördinator Jacobaschool

"Ik denk en hoop dat dit een gedeelde verantwoordelijkheid is. De scholen zorgen voor kwaliteit bij de mentoren, maar borgen dit ook. Het zou mooi zijn als er een doorgaande lijn op een school ontstaat waarin de je de kwaliteiten van de mentoren monitort. Zodat je een blijvende kwaliteit hebt. Het stafkantoor zorgt op haar beurt voor duidelijke kwaliteitseisen en een gedeeld en gedragen profiel van mentoren."

Dorine Rings, directeur De Ark

"Het is fijn als de school zich kan focussen op de kwaliteit van het opleiden en begeleiden. En dat we de borging en organisatie kunnen overlaten aan het stafkantoor. Het stafkantoor heeft daarin een belangrijke taak. Voor de school is het eigenlijk alleen maar mogelijk om het opleiden tot een succes te maken als het goed gefaciliteerd is. Op die manier kun je ook echt tijd maken voor het opleiden in je school. Dat vergt aandacht en betrokkenheid van een heel team."

Laura Boersen, mentor De Wikkeling

"Dit vind ik een moeilijke vraag. Hoe zorgt het stafkantoor voor borging? De school moet zeker zorgen voor kwaliteit, maar is daar niet alleen verantwoordelijk voor."

Jolanda Bouwmeester, praktijkopleider

"De zichtbaarheid van ons Team Opleiden zorgt ervoor dat de kwaliteit meer geborgd kan worden. Zo zijn er vanuit het stafkantoor ook kwaliteitskaarten opgesteld, waardoor het voor een school inzichtelijk wordt."

Dorien Hulsebosch, regisseur Leren en Opleiden:

"Samen opleiden, dat is wat we binnen Jong Leren belangrijk vinden. Startende leerkrachten hebben het nodig om het vak in rust onder de knie te krijgen. Van startbekwaam naar vakbekwaam, daar mag je drie jaar over doen. Met de huidige vroegpluk, nemen we in het onderwijs een groot risico. Vaak wordt nu in een jaar of minder van deze jonge mensen verwacht dat ze alles weten. Ook de buitenwereld heeft té hoge verwachtingen. Het is een prachtig vak, maar dat leer je met vallen en opstaan. Ik gun deze jongelingen dan ook de kunst van het afkijken. Dus geef onze nieuwe collega's de tijd om te leren, laat ze bij je meekijken, neem ze aan de hand. Dan kunnen we de kwaliteit ook beter borgen."

"Geef startende leerkrachten de tijd!"

MEER VISIES OP INTRANET!

"Ik vind niet dat iedereen per definitie is uitgerust om een stagiair te begeleiden."

Wil je weten welke collega dit gezegd heeft en waarom? En hoe collega's denken over de verantwoordelijkheid van de pabo rond de kwaliteit van opleiden? Ben je benieuwd of ze denken invloed te hebben op de kwaliteit van opleiden binnen Jong Leren en hoe?

Lees verder op Intranet!

Borgen voor morgen, wat heb je nodig?

Kim Meijer, IB'er Antoniusschool

"Het onderwijs is continu in beweging. Maar als de visie van het team op leren en gedrag ontwikkeld is, dan weet je snel welke onderwijsverbeteringen kans van slagen hebben.

Borgen gaat dan ook makkelijker. Als voormalig schoolleider heb ik een brede kijk op het IB-vak en zie daarbinnen de focus van een IB'er verschuiven van zorg en begeleiding van (zorg)leerlingen, naar het bewaken en borgen van de kwaliteit van het primaire proces van het onderwijs. Het ontwikkelen van een brede kwaliteitsaanpak is voor mij een uitdaging. Mijn collega's hierin meenemen is evident. Het continu ontwikkelen van het kwaliteitssysteem in de school en daarmee het borgen van goed onderwijs voor al onze leerlingen, is een verrijking van het vak. Om de ontwikkelingen nauw te volgen, heb ik onlangs de premaster 'Van intern begeleider naar kwaliteitscoördinator' afgerond."

Barber Nagel, leerkracht groep 7, De Franciscus

"Het is belangrijk een onderwerp levend te houden door het regelmatig te agenderen. Afspraken die alleen in een schoolplan staan bieden zeker nieuwe collega's onvoldoende steun. En inzichten veranderen. Nieuwe ideeën bespreek ik in mijn bouw. Op de Franciscus krijgen we voldoende ruimte om dingen uit te proberen. Als we verder willen met iets, maken we daar afspraken over. Schoolbreed hebben we binnen werkgroepjes verantwoordelijkheden op een bepaald terrein. De RT'er en ik bewaken de afspraken rond Snappet. Vaak zit in een werkgroepje ie-

mand uit de onderbouw én uit de bovenbouw. Zo houden we de doorgaande lijn in beeld. Borgen is mooi, maar elke groep is verschillend. Soms kun je dingen beter aanpassen. Dat bespreken we wel met elkaar, zodat je ook dán de doorgaande lijn kunt bewaken."

Roos Rikumahu, adjunct directeur Jong Geleerd

"Wat ik bij borgen heel erg toepas, is selecteren. Wat vinden wij als team echt belangrijk, wat past bij onze leerlingen? Als je mij een doos met honderd ideeën voor spelletjes

geeft, blokkeer ik en doe ik niks. Maar kies er een paar en dan ga ik wél aan de slag. Door bijvoorbeeld in het jaarplan de focus te leggen op vijf punten in plaats van vijftien, lukt het beter daaraan vast te houden. Beter één ding goed, dan twee dingen half. Ook probeer ik ontwikkelingen te clusteren, om het behapbaar te houden. Door bijvoorbeeld bewegend leren en coöperatief werken te vatten onder de Dynamische Schooldag, kunnen leerkrachten bij ons op school zelf kiezen wat voor werkvorm zij inzetten om de leerlingen te activeren."

Kijk ook eens naar deze premaster als je je IB-vak wilt verrijken:

<https://www.academica-group.com/opleiding/van-intern-begeleider-naar-kwaliteitscoordinator>

Zo houdt Opmaat de doelen uit het jaarplan levend

Het team van Opmaat heeft kortgeleden de Brownie Award gewonnen voor de presentatie van hun jaarplan in de vorm van een werkgroepfestival. Wat is er zo bijzonder aan de aanpak van Opmaat en hoe draagt het bij aan 'borging'?

Het festival is voortgekomen uit een vraag die op veel scholen leeft: 'hoe presenteren we het jaarplan, zodat iedereen betrokken en op de hoogte is?' Het festival is gestart en voorbereid vanuit de werkgroepen op de belangrijke thema's uit het jaarplan van Opmaat, waaronder eigenaarschap, ICT, rekenen, internationalisering en Gezonde School. Elke werkgroep had een eigen kraampje op het festival, het zichzelf presenteerde: hoe is de werkgroep ontstaan en waar willen wij dit jaar naar toe? In kleine groepjes, met een drankje en hapje, liepen de collega's langs de kraampjes. Vervolgens hebben alle collega's kenbaar gemaakt waar hun interesse ligt en zijn de werkgroepen van start gegaan met de doelen van het jaarplan.

Werkgroep in het zonnetje

De kunst is natuurlijk om de energie erin te houden, dus vergaderen de werkgroepen frequent, maar niet te lang. Om de drie weken een kort overleg van een kwartier en na drie korte overleggen een iets langere van 30-45 minuten. Binnen de school is de betrokkenheid hoog, mede doordat de werkgroepen regelmatig in het zonnetje worden gezet. Aan elke werkgroep wordt eens per jaar extra aandacht besteed, zodat het niemand kan ontgaan. Een mooi voorbeeld daarvan is de rekenweek met op woensdag de grote reken dag, georganiseerd door de werkgroep Rekenen. Door de hele school heen werden ludieke rekenactiviteiten georganiseerd voor de leerlingen én de leerkrachten. En de werkgroep Talentontwikkeling maakt momenteel een Opmaat Talentenfilm, waarin ieder kind zijn of haar talent mag laten zien. Een andere manier waarop Opmaat de doelen uit het jaarplan levend houdt is door korte updates van de werkgroepen over de voortgang. Dat kan een filmpje zijn, of een korte tekst.

Blijvertje

De aanpak met werkgroepen en het festival zorgen ervoor dat de doelen van het jaarplan bij iedereen helder op het netvlies staan. En in de aanpak is ook verweven dat de opbrengsten geborgd worden. Want na de meivakantie vindt de (eind)evaluatie plaats en op basis daarvan worden de doelen voor volgend schooljaar opgesteld. Het festival is een blijvertje.

Sanneke de Goede, leerkracht groep "Ik selecteer een cliffhanger,

Aan het begin van het schooljaar opende KC De Ruimte een nieuwe schoolbib. "Onze leerlingen konden niet wachten. De nieuwe kasten stonden klaar, gevuld met nieuwe boeken. Maar we konden nog niet open omdat het uitleensysteem niet klaar was", vertelt Sanneke. Ook kunnen leerlingen aan 'boeksparen' doen: je levert elke week een bedragje in en als dat voldoende is, zorgt één van de ouders ervoor dat je een boek naar keuze mee naar huis krijgt.

Sanneke was als kind al gek op lezen: "Geef me een boek en ik ben de

Jolanda van Munster, onderwijsassistent Het Mozaïek

Jolanda is een zeer creatieve collega. Van kinds af aan was Jolanda al creatief. “Creativiteit zit bij ons in de familie”, zegt ze. Nu maakt Jolanda onder andere handtassen en sieraden van uiteenlopende materialen.

“Ik zoek op internet naar leuke ideeën en volg de trends. Wat mij aanspreekt ga ik namaken met een eigen twist. De materialen daarvoor koop ik zelf. Op dit moment zijn de spullen in teddstof populair en daar maak ik dan bijvoorbeeld een handtas van”, vertelt Jolanda over haar hobby.

Voldoende klandizie

Naast haar eigen webwinkel, waarop Jolanda haar spullen verkoopt, heeft ze ook andere verkoopkanalen. “Vanaf mei tot en met september sta ik op braderieën en jaarmarkten. Daar komen ook veel toeristen op af, waardoor ik voldoende klandizie op zo'n marktdag heb. De vraag en dus ook het aanbod is wel veranderd in de afgelopen jaren. Vroeger maakte ik vooral fijne sieraden, maar nu mag het groter en diverser zijn.”

Missende onderdelen printen

Ook is Jolanda thuis in het gebruiken van de 3D-printer. Ze heeft er thuis ook eentje staan en zegt

hierover: “De 3D-printer biedt mogelijkheden. Zo maak ik bijvoorbeeld displays waar ik mijn zelfgemaakte ringen op kan laten zien. Of haken voor aan pinborden van IKEA die destijds uitverkocht waren.” Voor de school heeft Jolanda gebruikgemaakt van de 3D-printer en leerlingen ondersteund met het gebruik hiervan. Ze maakt bijvoorbeeld ontwikkelingsmateriaal weer compleet als er onderdelen missen. Voor het spel Telstraatje heeft ze de huisnummers en enveloppen opnieuw gemaakt met de 3D-printer.

“Een display voor ringen? Die print ik met de 3D-printer”

**Nieuwsgierig naar de artikelen die Jolanda maakt?
Kijk eens op: <https://venerina.com>**

5/6 en lees-taalspecialist: een spannende tekst uit een boek”

hele dag heerlijk verzonken in dat boek. Nu nog steeds: tijdens de vakantie lees ik gerust zeven boeken per week.” Vroeger had ze alle boeken van Roald Dahl, tegenwoordig leest ze vooral ‘vrouwen-thrillers’, zoals ze dat zelf noemt. Recent nog las ze ‘Façade’ van Esther Verhoef. “Hoe ik mijn leerlingen aan het lezen houd? Ik lees heel veel voor. Ik merk dat op een leuke manier voorlezen helpt om kinderen nieuwsgierig te maken. Als ik Dolfe Weerwolfje heb voorgelezen, worden daarna bij de bieb veel boeken van dezelfde serie geleend. Ook een onbekend boek als ‘Knots’ (auteur Tijs van Marle, red.) over een

jongetje uit de oertijd, vinden mijn leerlingen geweldig leuk.” Het team van KC De Ruimte werkt sinds kort met leesmethode Atlantis, gebaseerd op thema’s. Dit maakt leerlingen direct enthousiast om een boek over bijvoorbeeld ‘Bodem van de zee’ in de schoolbib te zoeken. Alle leerlingen hebben twee boeken in hun laatje. “Ik doe wel eens een speeddate, waarbij leerlingen elkaar telkens iets over een boek moeten vertellen. Of ik selecteer een cliffhanger, een spannende tekst uit een boek. De opdracht is dan beschrijven wat er voor of na deze tekst gebeurd zou kunnen zijn.”

“We krijgen allebei volop ruimte om onze werkervaring in te zetten”

Van ‘out of space’ zijn ze natuurlijk niet. Maar deze twee nieuwe gezichten komen wel van buiten onze organisatie. Toevallig kenden **Judith van der Jagt en **Frauke van der Lans** elkaar al. Zonder het van elkaar te weten, startten ze op 1 april allebei op het Stafkantoor van Jong Leren. Wat ze meenemen aan kennis en ervaring? Maak kennis met Frauke en Judith!**

Jong Leren was voor Judith en Frauke een onbekende werkgever. Maar dat ze in het onderwijs wilden werken om meer maatschappelijke betrokken te zijn, was al snel duidelijk. Ze vonden allebei hun baan via Meesterbaan.

Judith, stafmedewerker P&O: *“In mijn vorige baan als Adviseur Werving & Selectie in de kinderopvang kreeg ik steeds vaker te maken met het onderwijs. Bijvoorbeeld door het ontstaan van de combinatiefunctie pedagogisch medewerker – onderwijs-assistent door IKC vorming en de vele BBL-trajecten die we samen met het MBO verzorgden. Dat maakte me nieuwsgierig: hoe gaan ze in het onderwijs om met personeelstekorten en wat voor leer-werktrajecten zijn er? Natuurlijk bewegen we ook hier hemel en aarde om het nijpende tekort aan leerkrachten op te lossen en dat doen we sámen. Vraag en aanbod bij elkaar brengen en werken met mensen past heel goed bij me. Dat kan ik ook goed kwijt in het helpen opzetten van de nieuwe Academy. Verder ga ik mij bezig houden met allerlei ondersteunende P&O werkzaamheden. Ik vind het bijzonder te ervaren hoe mensgericht en ontwikkelingsgericht hier wordt gedacht. Ik hoop vooral de mensen bij Jong Leren snel te leren kennen en in te kunnen spelen op hun behoeften.”*

Frauke, stafmedewerker facilitair: *“Een facilitaire functie binnen het onderwijs sprak mij aan. Maar is de functie niet te praktisch ingesteld? Na een leuk verkennend gesprek met John en Marlies, bleek er voldoende ruimte om hier met mijn jarenlange ervaring in de facilitaire sector een eigen invulling aan te geven, passend bij mijn ontwikkeling. Vanaf het eerste contact kwam ik in een warm bad terecht. Het voelt alsof ik hier al tijden werk. Facilitair betekent trouwens meer dan kapotte printers laten repareren en schoonmaak organiseren. Zo wil ik ook een bijdrage leveren aan bouwprocessen of interne verhuizingen begeleiden. Daarbij heb ik altijd oog voor duurzaamheid. Bij mijn vorige werkgever (een ouderenzorgorganisatie) was ik naast Stafmedewerker Facilitair ook duurzaamheidscoördinator. Bij Jong Leren gebeurt al veel, zoals afvalscheiding en de aanwezigheid van zonnepanelen op diverse scholen. Het doorvoeren van duurzaamheid in de organisatie is een proces. Voor sommigen wellicht nog onwennig, maar voor kinderen veelal een vanzelfsprekendheid. In mijn werk zoek ik graag de samenwerking op met collega’s, leveranciers en netwerk om tot een passend resultaat te komen.”*

Hoewel ze allebei vooral achter de schermen werken, zul je hen vast en zeker tegenkomen op een van de Jong Leren-scholen. Judith en Frauke staan open voor nieuwe ideeën, dus spreek ze vooral aan!

Heb jij een innovatief onderwijsconcept gespot? Werk je aan een futuristisch leermiddel voor in de klas, of deel je graag je onaardse visie op de toekomst van onderwijs met je collega’s? Dan bieden we je hier ruimte. Mail je idee naar info@jl.nu.